

ZAŘÍZENÍ INTERIÉRU

Environmentálně šetrný nákup nábytku, nátěrových hmot a podlahových krytin

Zařízení místností, ve kterých trávíme v průměru 80–90 % dne, má velký vliv na naše fyzické i duševní zdraví. Výběrem vhodných materiálů můžeme vytvořit prostředí přátelské jak k uživatelům, tak k životnímu prostředí. Zdravé pracovní prostředí nezvyšuje pouze motivaci a výkon zaměstnanců, může také snížit nemocnost.

Dlouhodobá trvanlivost vybavení interiéru pomáhá snižovat energetické, ale i finanční náklady vynaložené na konečnou likvidaci. Důkladný průzkum potřeb a preferencí uživatelů v oblasti materiálů a výrobků může proces zařizování interiéru správně nasměrovat. Platí pravidlo, že čím větší je podíl přírodních obnovitelných materiálů, tím je výrobek šetrnější k nám i k životnímu prostředí. Výdaje českých ministerstev za ekologicky šetrné výrobky dosáhly v roce 2009 částky 498 miliónů Kč, z toho za nábytek a vybavení ministerstva vydala 74 miliónů, což je asi 15 %. Nakoupit vhodné výrobky nemusí být tedy tak těžké.

Přáli bychom si, aby vám tipy a nápady uvedené v tomto letáku pomohly při prosazování principů ekologicky šetrnějšího provozu a nakupování, aby vám přinesly inspiraci i podněty k zamyšlení. Uvítáme veškeré vaše postřehy, které nám umožní lépe zaměřit naše další aktivity.

Nábytek

Nejvhodnější materiál pro nákup nábytku je masivní dřevo – 100% přírodní produkt. Pokud je nábytek dřevěný, pak vyžadujeme materiál a celý výrobní proces v souladu s principy udržitelného rozvoje lesů, který garantuje mezinárodní certifikát FSC.

Pokud je materiálem dřevotříska, vybíráme ten s co nejnižším obsahem unikajících škodlivin, které mají negativní vliv nejen na životní prostředí, ale i na zdraví lidí. Nejčastější z nich je *formaldehyd*, a proto pokud možno zvolíme nábytek bez formaldehydu nebo s jeho velmi nízkou koncentrací. Jde o látku pravděpodobně karcinogenní, vystavení malým dávkám vyvolává bolesti hlavy a záněty sliznice. Nakupujeme výrobky v „lepší“ emisní třídě; garancí nízkého obsahu formaldehydu je nákup produktů se značkou EŠV (kategorie „aglomerované materiály na bázi dřeva a výrobky z nich“). Vhodný je i nábytek určený pro kojence a děti – značka CE.

Jako povrchová úprava jsou doporučovány nátěry přírodní nebo s nízkým vlivem na životní prostředí a zdraví – přírodní oleje a včelí vosk, případně alespoň nátěry vodou ředitelné. Nábytek by měl mít co nejméně hliníkových a plastových dílů.

Pokud to jde, je výborné podpořit lokálního výrobce nábytku, některé organizace mají vlastní zaměstnance, kteří kancelářský nábytek sami kompletují.

Nákup ve velkém

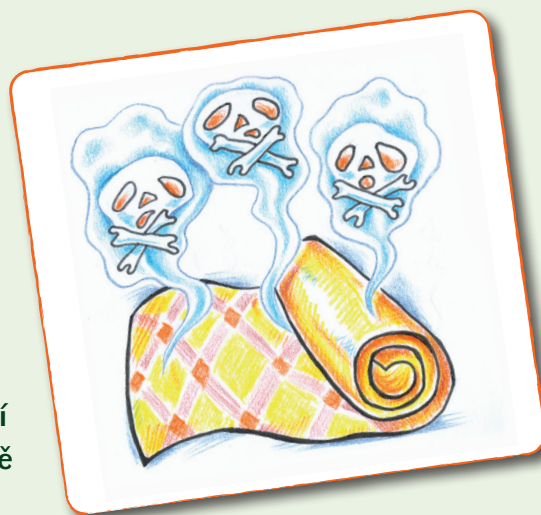
Nařízení vlády č. 465/2010 doporučuje státní správě a samosprávě mimo jiné při nákupech nábytku postupovat podle oficiální metodiky. Tato metodika je zveřejněná na webových stránkách www.zelenenakupovani.cz. Usnadňuje přípravu zakázky a přímo určuje, jaké ekologické parametry vyžadovat při nákupu. Jsou zde k dispozici i vzory zadávací dokumentace. Dle této metodiky se mohou řídit i další organizace, instituce či firmy.

Podlahové krytiny

Jako podlahovou krytinu volíme pokud možno přírodní, netoxický materiál – dřevo, korek, přírodní linoleum. Vhodné jsou i keramické dlaždice nejrůznějších tvarů a povrchů. Linoleum je vyrobeno z lněného oleje, kalafuny, dřevité moučky a jutové tkaniny a svojí strukturou vytváří krásné vzory. U nás jde o staronový materiál, který se opět začíná objevovat ve své původní podobě. Staré dřevěné parkety, pokud nejsou úplně zničené, je lepší opravit a přebrousit než vyhodit.

Můžeme si pořídit i koberce, jsou však náročnější na údržbu a měly by být přírodního původu. Rizikem může být výskyt roztočů a možné zdravotní problémy spojené s alergií. Spodní vrstva špatných koberců může obsahovat ftaláty, podobně problematické může být lepidlo, kterým se lepí na podklad.

Vždy se vyhýbáme PVC krytinám, které jsou měkčené škodlivými ftaláty. Těmto podlahovým krytinám se dříve říkalo „lino“.

Nátěrové hmoty

Většina nátěrových hmot obsahuje značné množství pro životní prostředí i zdraví škodlivých látek. Hlavním zdrojem rizika jsou zejména těkavé organické látky jako rozpouštědla a ředidla, které tvoří často 40–60 % hmotnosti výrobku.

Rady při nákupu:

- Dáváme přednost **prostředkům ředitelným vodou**, které obsahují méně škodlivin, zejména těkavých organických látek. Některá rozpouštědla a jiné těkavé látky mohou uvolňovat škodlivé látky do okolního vzduchu dokonce několik měsíců po aplikaci nátěru. Z tohoto důvodu musí být **množství rozpouštědla v nátěru co nejnižší**.
- Z hlediska domácího prostředí jsou **nejméně závadné výrobky s atestem, který zaručuje, že jsou vhodné pro použití na hračky a pro styk s potravinami**.
- Nakupujeme nátěrové hmoty se značkou **Ekologicky šetrný výrobek; existuje přímo kategorie výrobků „nátěrové hmoty vodou ředitelné“**. Na trhu lze získat 25 produktů s touto ekoznačkou.
- V nátěrových hmotách by neměly být obsaženy sloučeniny, které obsahují olovo, kadmium, čtyřmocný chrom a jiné toxické kovy a prvky.
- Aditiva by neměla obsahovat deriváty kyseliny ftalové (změkčovadla) a alkylfenol ethoxyláty.
- Podrobné údaje o složení a vlivu jednotlivých složek na lidské zdraví se dají zjistit z bezpečnostního listu výrobku. Ten lze získat od prodejce. Solidní firmy mívají bezpečnostní listy ke stažení na svých internetových stránkách.

Další informace: Podrobnější informace na toto téma, např. studii o nábytku a pourchových úpravách najdete na www.zeleneuradovani.cz/nabytek/. Informaci o FSC a odkaz na databázi výrobců a výrobků najdete na www.czechfsc.cz. Metodiku pro nákup nábytku najdete na www.zelenenakupovani.cz. Databázi ekologicky šetrných výrobků (nábytek, nátěrové hmoty) najdete na www.ekoznacka.cz.

Sít' ekologických poraden

Sít' ekologických poraden (STEP) sdružuje organizace zabývající se environmentálním poradenstvím pro veřejnost, obce i podnikatele. Environmentální poradny nabízejí radu a pomoc při řešení otázek týkajících se životního prostředí. STEP byla založena v září 1997 a jejími členy je v současné době 20 ekoporaden.

Aktivity STEP sledují dlouhodobé cíle a poslání organizace, která má charakter profesního sdružení. Jako takové soustředí svou činnost na vzdělávání poradců, informační podporu poraden, realizaci společných projektů, prosazování poradenství na národní a evropské úrovni a mezinárodní spolupráci. K naplňování svých cílů STEP zejména pořádá vzdělávací kurzy, semináře, exkurze, diskuse, stáže, konference a setkání pro své členy i pro veřejnost. Vydává periodické i neperiodické publikace, zprostředkovává příjem a šíření aktuálních informací zvenčí, výměnu informací mezi členy, poskytuje veřejnosti informace o ekologickém poradenství a činnosti členů, realizuje vlastní projekty a koordinuje práci na nich. Definuje, prosazuje a propaguje profesi ekologického poradenství, propaguje činnost a výsledky svých členů, zajišťuje metodickou pomoc nově vznikajícím ekologickým poradnám, podle potřeby a dohody členů je zastupuje v mezinárodních sdruženích, při jednáních s ústředními orgány státní správy, se sponzory a dárci, vzdělávacími institucemi a dalšími partnery včetně zahraničních. Podporuje vznik a činnost pracovních skupin členů zaměřených na řešení konkrétních odborných nebo organizačních problémů.

Kontakt:

kancelář Brno: STEP, Panská 9, 602 00 Brno, tel.: 542 422 758

kancelář Frýdek-Místek: STEP, Riegrova 857, 738 01 Frýdek-Místek, tel.: 558 436 243

e-mail: step@ekoporadna.cz, www.ekoporadna.cz

Ekologický institut Veronica

Ekologický institut Veronica je profesionální pracoviště Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Veronica. Svou expertní a vzdělávací činností poskytuje interpretaci odborných environmentálních témat. Působí v Brně a v Hostětíně, zabývá se jak městským, tak venkovským prostředím. Aktivity rozvíjí v širokém záběru od místního detailu po mezinárodní souvislosti „z Hostětína po Evropu“. Veronica vydává od roku 1986 stejnojmenný environmentálně-kulturní časopis, založila a rozvíjí ekologické poradenství v České republice a vybudovala Centrum Veronica Hostětín, kde ověřuje teoretické poznatky na modelových projektech udržitelného rozvoje. Odborná a vzdělávací činnost je určena pro nejširší veřejnost, odborníky, představitele a pracovníky veřejné správy, vzdělávací instituce, jiné nevládní organizace, učitele a studenty středních i vysokých škol, malé a střední podniky. Témata: ochrana přírody a krajiny; zelená domácnost, zelený úřad a firma; ochrana klimatu; úspory energie a obnovitelné zdroje; zapojování veřejnosti do plánování a rozhodování; udržitelný regionální rozvoj. *Posláním je podpora šetrného vztahu k přírodě, krajině a jejím přírodním i kulturním hodnotám.*

Kontakt:

Ekologický institut Veronica, Panská 9, 602 00 Brno,

tel.: 542 422 750

e-mail: veronica@veronica.cz, www.veronica.cz

Centrum Veronica Hostětín, Hostětín 86, 687 71 Bojkovice

tel.: 572 630 670

e-mail: hostetin@veronica.cz, www.hostetin.veronica.cz

Vychází s podporou Ministerstva životního prostředí.

Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Vydala:

Sít' ekologických poraden

Autor:

Petr Ledvina, Ekologický institut Veronica

Ilustrace:

Hana Kovalová

Vydání první, 2011

Vytištěno na recyklovaném papíru.

Další informace na:

www.zeleneuradovani.cz